

УДК 657

Панченко О.М.¹, Башмакова О.О.²

¹ канд. екон. наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

² студ. гр. БТЕ-0514м НУ «Запорізька політехніка»

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ОБЛІКУ ЗА МСФЗ

Бухгалтерський облік (accounting) – це, по суті, процес ідентифікації, реєстрації та тлумачення економічних подій – господарських операцій. Тому завдання будь-якої системи бухгалтерського обліку мають бути визначені таким чином, щоб надати зрозумілий та достовірний опис всіх господарських операцій суб'єкта господарювання та узагальнити цю інформацію у вигляді фінансових звітів. Для того, щоб користувач міг бути впевненим у тому, яку саму інформацію містить фінансова звітність, процес бухгалтерського обліку і побудови власно фінансової звітності має бути стандартизованим і уніфікованим у межах певної концепції. Особливо актуальним це питання постає для підприємства, яке діє у різних країнах.

З бухгалтерської точки зору концепція – це сукупність основних теоретичних принципів ведення обліку та складання звітності. Принципи – положення, які покладені в основу визначення оцінок фактів господарської діяльності і які розкривають у формі, що необхідна для користувачів облікової інформації.

Облікова концепція є основою розробки нових та перегляду чинних нормативно-правових актів з бухгалтерського обліку; прийняття рішень, які не врегульовані нормативними актами; допомагає користувачам бухгалтерської інформації в розумінні даних, що містяться в фінансовій звітності.

Елементи концептуальної основи обліку :

- мета - дещо в майбутньому, до чого необхідно прагнути;
- якісні характеристики інформації – атрибути облікової інформації, які мають тенденцію збільшувати свою корисність;

- принципи – положення, які покладені в основу визначення оцінок фактів господарської діяльності і які розкривають у формі, що необхідна для користувачів облікової інформації;

- стандарти – представляють собою загальні рішення фінансових проблем обліку;

- тлумачення – пояснення, які вносять чіткість та зрозумілість окремих стандартів обліку, підтримуючи їх застосування на практиці;

- практика – спосіб досягнення основної мети.

Сукупність елементів концепції складають загальну основу по-будови обліку як в цілому, так і в окремих країнах.

Концепції обліку розподіляються на загальні та окремі. Загальні концепції обліку відображають систему уніфікованих поглядів, які визнаються відразу у декількох країнах. Особливості системи обліку в окремій країні відображають окремі облікові концепції. Тому виділяють міжнародні та національні стандарти (положення) бухгалтерського обліку та звітності.

Концептуальна основа не є стандартом обліку або звітності, проте відіграє важливу методологічну роль, є базовим вихідним нормативним документом, що визначає основоположний підхід до системи обліку та звітності, який запроваджується на рівні країни при її приєднанні до системи міжнародних стандартів обліку та звітності. Вона розкриває основоположний підхід до процесу ведення обліку та складання звітності для забезпечення переважних потреб користувачів.

Докладніше облікову концепцію розкриває система спеціальних нормативних документів з різних питань бухгалтерського обліку і фінансової звітності – стандартів. Практика обліку кожного суб'єкта господарювання має відбуватися відповідно до встановлених стандартів.

Чинна облікова концепція - «Концептуальна основа фінансової звітності» затверджена Радою з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку у вересні 2010 р.[1] Вона замінила чинну раніше «Концептуальну основу складання та подання фінансових звітів» (1989 р., 2010 р.).

Україна розробляє національні положення (стандартів) бухгалтерського обліку (НП(С)БО), які ґрунтуються на основних концепціях МСФЗ.

Звітність, складену відповідно до МСФЗ, можна отримати двома способами:

- вести паралельний облік за МСФЗ;

- за підсумками звітного періоду трансформувати звітність, складену відповідно до національних стандартів, у звітність за МСФЗ.

При паралельному обліку потрібне складання паралельного плану рахунків у форматі, відповідному МСФЗ, перенесення залишків з

українського Плану рахунків на рахунки нового плану з одночасними коригуваннями та подальшим щоденним паралельним веденням обліку [3].

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Концептуальна основа фінансової звітності URL: https://mof.gov.ua/storage/files/2019_RB_ConceptualFramework_ukr_AH.pdf
2. Конспект лекцій з дисципліни «Облік у зарубіжних країнах» для здобувачів вищої освіти зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування», освітня програма (спеціалізація) «Облік і аудит» освітній ступінь «бакалавр» / Укл. Панченко О.М., Запоріжжя: ЗНТУ, 2019. – 74 с.
3. Гуцаленко Л. В., Дем'янчук М. І. Концептуальні основи формування бухгалтерського балансу в умовах сталого розвитку. Ефективна економіка. 2021. № 11. – URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=9524> (дата звернення: 09.04.2025). DOI: 10.32702/2307-2105-2021.11.5